

האם אנחנו מוכנים למשיח? גליון מספר 16

שאל נא את הכהנים תורה

א. קשה לתאר את ההרגשות, הקירבה להקב"ה היא עצומה, לכולם יש רוח הקודש! אפילו הילדים הקטנים שלי מענדל וגנענדל נביאים! (יואל ג,א). הקב"ה נקם באויבנו ביד חזקה (שם ג-ד), וכל מי שבאמת התפלל להקב"ה ניצל ממלחמת גוג ומגוג (שם ה ברד"ק ובמלבי"ם). כולם נטהרים ומביאים קרבן תודה, ישנם הרבה חלות תודה שצריכין להיאכל קודם חצות הלילה. האם אני יכול לקחת כמה מהם בשקית פלסטיק לאברהם אבינו בעוד שביד השניה אני אוזח בנעלים שטמאים מדרס שאני רוצה להטביל במקוה, שהרי החלות לא יטמאו שהרי נושא את המדרס מטמא דברים אחרים רק ע"י מגע, ולא ע"י משא? (ע' חגיגה ג-א)

ב. אני מכין משלוח מנות וברצוני שישאר טהור, האם קופסת קרטון מקבל טומאה? (ע' כלים יז-טו)

ג. הכנתי מפה לכבוד פסח וזה לא נטמא עדיין, האם אני יכולה לפרוס אותה על השלחן שנאכל עליו את הקרבן פסח? (ע' חגיגה ג-ב)

ד. בעודנו מתכוונים לקרבן פסח, הייתי עדיין מודהם מכל הנסים והנפלאות שרק עתה עברנו, ומהקיבוץ גלויות של מליוני יהודים שרק עתה חזרו ארצה. אבל בני הקטן בן ה'ט' שלמד 'הלכתא למשיחא' ידע שכדי לאכול את הקרבן פסח צריך להטביל את הידים במקוה עם כוונה לטהר אותם כדי לאכול קדשים. הוא לקח אותי למקוה כשראשי עדיין בעולמות אחרים והטביל את ידי, אני לעצמי לא נתכוונתי לכלום, אבל לבני היה כוונה בשבילי, האם זה מועיל? (ע' חולין לא: ותוספתא ידים א-ז)

ה. יש לי חליפה העשויה מפוליאסטר, האם היא מקבלת טומאה? (ע' שבת כז)

הלכתא למשיחא

למדנו שבוע שעבר שיש פוסל במי חטאת של 'מלאכה' בעוד המי חטאת עדיין בשלב הכנה (כמה ראשונים מסבירים שהסיבה שמלאכה פוסלת היא משום היסח הדעת וע"כ לפעמים נקרא הפסול בשם מלאכה ולפעמים בשם היסח הדעת). ע"כ אם מי ששאב את המים עשה מלאכה שלא היתה לצורך המי חטאת בעוד הוא שואב או לאחר מכן עד לאחר הקידוש, המים נפסלים.

אם בעוד אתה שואב את המים מהבאר אתה מסובב את החבל על ירך כדי להקל את מלאכת השאיבה לא נפסלו המים כי מלאכה זו היתה לצורך המים, אבל אם לאחר ששאבת את המים עשית כן, נפסלו המים משום מלאכה כי מאחר שכבר גמרת לשאוב אין הסיבוב צורך המים.

אם אתה שואב עוד דלי של מים לקדשם, אז תלוי: אם בדעתך לקדש את שתי הדליים בנפרד, אז הדלי הראשון נפסל משום שמילוי דלי השניה אינה לצורך המים שבדלי הראשון, ורק המים שבדלי השני כשרים. אבל אם בדעתך לאחר שאיבת כל המים לקדשם יחד בכלי גדול, אז לא נפסל הדלי הראשון שהכל נחשב כאחת, ולא נחשב כמלאכה אחר המילוי שלא הראשון.

קידוש מים אחרים ג"כ נקראת מלאכה, ואם למשל מלאת חמש דליי מים בכוונה לקדשם כאחת, ואח"כ שינית את דעתך לקדש כל אחד בנפרד, רק הקידוש הראשון יהיה כשר, אבל שאר הדליים יפסלו כי קידוש הדלי הראשון הוא מלאכה שאינה צורך לשאר המים.

לאחר שאיבת המים אתה צריך ללכת ישר למקום בו את מקדש את המים, אתה לא צריך ללכת בדרך הכי קצרה בדוקא, אבל אתה לא יכול ללכת כדי לסדר ענינים אחרים אפי' בלי לעצור.

אם שאלת חבל ואתה עושה עצירה להחזיר את החבל זה מלאכה שאינה לצורך המים ופוסלת. להחזיר את החבל בלי לעצור, תלוי: אם הארכת את הדרך כדי להחזיר זה פוסל את המים, אבל אם לא הארכת את הדרך אין זה פוסל את המים. אבל לסחוב עוד דבר שלא היה קשור למים כלל דעת החזו"א (ט,יג) היא שזה פוסל את המים.

כשאתה מגיע הבייתה אתה יכול לפתוח את הדלת להיכנס, אבל לסגור אותה אתה לא יכול, כי סגירת הדלת אינה מלאכה בשביל המים¹.

לאחר שאתה מניח את הדלי, ואתה פותח את קופסת האפר חטאת אל תניח את הקופסא על הריצפה עד לאחר שתקדש את המים מאותו הטעם שנתבאר.

לדבר או להתפלל אינו חשוב מלאכה, אז אם מישהו שואל אותך שאלה, אתה יכול לענות על השאלה אם אתה נזהר שלא להסיח דעת מהמים (אם נפסלו או נטמאו), אבל אם עצרת² לענות או להראות את הדרך, זה כבר חשוב מלאכה והיסח הדעת.

¹ אע"ג דבתוספתא הובא בר"ש פ"ו מ"א כתב כן לאחר שנטל את האפר, היינו באופן שהמים כבר משומרים, אבל כשבא עם המים ושמיירתן מוטל עליו, הוי מלאכה. (טעם ודעת פ"ח אות צב)

² במשנה וברמב"ם איתא עמד, וכפשוטו משמע אפי' לרגע. אבל הר"ש ראי"ש ורע"ב פ"י דעמד הכוונה נתעכב, ובהלכתא גברתא כתב דוקא שהה בו הרבה עד שהסיח דעתו ממנו. והגר"א על התוספתא כתב שנתבטל ממלאכתו בשביל זה, משמע דאינו לרגע, וגם אינו לזמן הרבה, וצ"ע.

לאכול בעודך מהלך³ אינה מלאכה לפסול את המים, כי דנין שזה צורך ההליכה מכיון שנותנת לך כח להלך, וההליכה הרי היא צורך למים. לזרוק את שיירי האוכל בעוד אתה הולך בלי לעצור אינו מלאכה לפסול את המים, אבל להצניע את שיירי האוכל לא נחשב צורך למים ופוסל את המים.

כל הלכות אלו הם רק בעוד אתה עסוק במים (שאיבה, הליכה, וקידוש) אבל אין חובה לקדש מיד, אתה יכול להביא הביתה להניח במקום משתמר ואפילו לשנים רבות עד שאתה מוכן להשתמש בהם, ואין פסול מלאכה אחר שהנחת במקום שמור. כשאתה מוכן לקדש המים, אז שוב יפסל במלאכה.

אם נתת את המים לחבר לשמור בטהרה אז מותר לך לעשות מלאכה כי החבר נעשה אחראי על המים, אבל אם המים עדיין בידך אין מינוי שומר עליהם מתיר לך לעשות מלאכה.

לאחר הקידוש, כל מלאכות אלו אמנם אין פוסלות אבל עדיין אין להסיח דעת מהמים, צריך להניחם במקום המשתמר מטומאה, ואם אתה לוקח אותם ממקום למקום, צריך לאחוז בהם מלפניך ולא מאחוריך על הגב.

להשתמש במים לצורך מדידה כגון להניח בשר בתוכן ולראות כמה המים עולות, זהו 'מלאכה בגופן' ופוסל את המים אפי' לאחר קידוש, ולדעת הרמב"ם גם בלי נגיעה בגוף המים נפסלים כגון במדידה כנגדן⁴.

תשובות לגיליון שעברה:

א. בחסדי ה' כולם נרפאו ממגיפת הקורונה וכל שאר המחלות (ירמיה ל"ז), הבתי כנסיות ומוסדות התורה שוב נפתחו, והחלטתי שאני מביא קרבן תודה (שם י"ט), התחלתי בהכנת הארבעים חלות, נזרתי בשלשים מהם שלא יחמיצו, והעשרה הנותרים בעודן מחמיצין היו נוגעות אחת בחבירתה, ובדיקו אז עבר טמא שם ונגע באחד מהם, האם נטמאו כולם? (טבול יום א:א)

תשובה: אם טמא נגע בחלה אחת, לדעת הרמב"ם והגר"א כולם נטמאו, ואילו לדעת הר"ש והרא"ש מכיון שבדעתך לחלקן אין נחשבות חלה אחת ורק היא נטמאת ולא השאר. אז לדעת הר"ש והרא"ש החלה שנגע בה היא ראשון, השניה, היא שני, השלישית, היא שלישי, והרביעית טהורה, כי רק בקודש יש רביעי, והחלות עדיין אינן חשובות קודש עד לאחר אפייתן ושחיתת הקרבן, (ואזי אם החלות היו בכלי אחד, הם כולם טמאים מחמת צירוף הכלי). אם מי שנגע היה טבול יום, אז לכ"ע רק החלה שנגע בה פסולה ולא השאר.

ב. אני טמא מת שכבר קבלתי הזאת יום שלישי, נגעתי במפתחות שלי היום, האם הם עתה צריכים הזאת שלישי או שמכיון שנטמאו על ידי ואני כבר עברתי הזאת יום שלישי, גם המפתחות אינם צריכים הזאת יום שלישי? (רש"ש חגיגה כג, מקד"ד סימן מט, קה"י טהרות סימן יח)

תשובה: הרש"ש סובר שהכלים שאתה נוגע בהם שוים לדין שלך, ובצירוף הזה יוצא שהמפתחות יהיו צריכים רק הזאת יום שביעי כמון. החסדי דוד (כלים ב"ק פ"ו, יג) חולק וסובר שהכלי נטמא לגמרי וצריך להתחיל את תהליך השבעת ימים מההתחלה. לנצ"ב בהעמק דבר יש דרך ממוצע, המפתחות שנגעת בהם בצירוף הנ"ל אכן מתחילים טומאה מההתחלה אבל הכלים ובגדים שנגעת בהם ביום א' שלך והשתמשת בהם בכל השבעה ימים, אינם צריכים להתחיל מחדש בכל נגיעה, אלא הם עוברים את התהליך יחד אתך.

ג. הייתי בדרכי לביתי עם מי חטאת להזות על כלי ביתי, בדרך מישהו עצר אותי וביקש את כתובתו של משה רבינו, עצרתי להגיד לו, האם נפסלו המי חטאת? (פרה פ"ז מ"ט)

תשובה: כן, זה חשוב היסח הדעת.

ד. המכונת שלי היא אב הטומאה, התלבשתי בכפפות פלסטיק כדי שלא ליגע במכונת, וחברתי למכונת עגלה לסחוב רהיטים, מהו דין העגלה והכלים שבתוכה? (כלים פ"ח מ"ז)

תשובה: הנדון הוא אם החיבור עושה אותן לכלי אחד, המשנה אומרת שבחיבור רגל למיטה או בתים לתפילין, החיבור פועל שיש להם דין אחד לענין טומאה, אבל זה חלוק מהצירוף שלנו, שם החיבור עושה את שתי הדברים לכלי אחד, אבל בצירוף שלנו הם שני כלים נפרדים שנתחברו, באופן כזה אין החיבור נותן להם דין אחד, אלא זה רק מגע, נמצא שהמכונת עושה את העגלה לראשון וזה לא יטמא כלים (כן משמע מחז"ל טהרות ס"א א' יא', שדוקא מה שחיבור מן התורה בשעת מלאכה יש לו דין זה, משא"כ בנידון דידן נראה דהוי כשלל של כובסים, כיון דא"צ זה לזה).

ה. יולדת הכניסה אצבעה לתוך עציץ שהיה מונח בכלי חרס, היא לא נגעה בעצם הכלי חרס, האם הכלי חרס נטמא? (רמב"ם מטמאי מ"מ פ"ח ה"ד)

תשובה: לדעת הרמב"ם אינו נטמא אבל הראב"ד חולק. (ע' ח"י רח"ה ומשנת ר"א טהרות ס"א כ"ט ז', והאחרונים האריכו בזה, וע' אשריך כלים לאחי הגאון ר' אליעזר שליט"א עמ' יז' מש"כ בזה)

³ כ"כ הרמב"ם, ועי' משנ"א וטעם ודעת, דאם באמת אין לו כחות ללכת בלי לאכול, אפי' ישב לאכול, ורק כשא"צ כ"כ חז"ל לא חשובו כהיסח הדעת כ"ז שלא עמד.
⁴ כן הוא לדעת רמב"ם וראב"ד, אבל לפי רש"י ר"ש ורא"ש כל הסוגיא מיייר לפני קידוש.